

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1536

1259

C O D I C E S

1260

nasterii in Castello O. S. B. in Reichenbach constitutum. Testatur id ad an. 1401. Andreas Presb. Ratisbon. Tom. cit. in Chronico suo col. 598.

X. fol. 247. Commentaria in *Epistolam Pauli ad Romanos* perducta usque ad C. V. v. 6. et ab hac Praefatione inchoantia: *Sicut legis ita euangeliij perfectio confitit in tribus. preceptis promissis sacramentis. Erant enim in lege precepta quedam moralia, quedam figuralia. Moralia erant que solam morum continent instructionem et nichil ex eis intelligitur. preter quod ex significatione uerborum perpenditur. ut non occides et similia &c. Hinc ad Epistolas, et primam nostram ita descenditur: Inter quas prima ponitur, que ad romanos mittitur, non quod eam primam scripsit. sed propter sententiarum difficultatem &c. Apud nullum Pauli Interpretem, quorum bene multis consului, haec deprehendere datum est, unde me oculatioribus arbitrium defero.*

XI. fol. 261. Commentaria in *Threnos Jeremiae* congeta praeципue e Gisiberti seu Gilberti, quem nescio, an Westmonasteriensem, an Svinsetensem Abbatem habeam, et Paschasi Radberti Expositionibus. *Gisibertus ita inchoat: Lamentaciones hieremie membro patet orationis maxime distinguui uel dissoluto colorari. Res enim breuiter absoluta sine tocius sententię demonstratione dicitur que alio orationis membro excipitur &c. Introductionem hanc continuo excipit Expositio C. V. seu*

Orationis Jeremiae, et non nisi post 7. folia interjecta pervenitur ad C. I. in quo etiam Codex abrumpit. Porro 7. illa folia interjecta prosequuntur Commentaria in Epistolam ad Rom. superius N. X. inchoata, et ea perducunt ad finem C. XI. in quo et ipsa abrumpuntur, ut adeo cum Scriptoris, tum Compactoris vitio non parum hic turbatum fit.

DLXI.

Codex membraneus lat. Sec. U. 618 XIII. Folior. 252. f. per duas columnas luculente et probe exaratus, coloribusque illustratus, quem Theologus noster Petrus de Pulka, ut in fronte praescriptum est, emit a Nicolao de Hebersdorf Med. Doctore, et a Petri Hereditibus redemptum Thomas Haselbachius Collegio Ducali legavit, continet I. Thomae Aquin. O. P. dicti Doctoris Angelici et a. 1274. vivis exempti Quaestiones XVI. de Malo disputatas. Initium est: *Questio est de Malo. Et primo queritur. an malum sit aliquid. Et uidetur quod sic. Omne enim creatum &c. Finis vero: impedit usum rationis in homine sicut patet in arrepticiis. Igitur integræ, prout extant in Edit. Rom. Opp. omn. 1570. T. VIII. et Par. 1660. T. XII. p. 191. f. Subjecit Amanuensis noster: Explicit De Malo et Dyabolo. Terminus his esse digneris virgula Jesse.*

II. fol. 98. *Questio prima de potentia dei. Sequuntur IX. aliae. Initium est: Questio est de potentia dei.*

1261

D O G M A T I C I.

1262

dei. Et primo queritur utrum in deo sit potentia. Et uidetur quod non. Potentia enim est operationis principium &c. Finis vero: Vnde in hoc non est standum sententie damasceni. Atque ex hoc adparet deesse in Codice integrum Articulum V. et ult. Quaestio X. Utrum Spiritus sanctus a Filio remaneret distinctus, si ab eo non procederet. Adi edit. Paris. cit. p. 186. Librarii ἐπιφωνία: Explicit de Potentia Dei. Vos Domini cella Dea(Mea?) claudite scripta Maria. III. fol. 192. Assit principio pulchra puella meo. Istud quidem benigne de B. V. Maria interpretabor. Sequitur: Contra primam partem summe. Consulo imperfetum Elenchum, qui Codici fol. 1. praefixus est, et lego: Correctorium uel Corruptorium. Correctorium vel potius Corruptorium scribere debebat Librarius, si quidem ab omnibus illico capi voluit. Res ita se habet. Seculo XIV. Durandus dictus a S. Portiano Ord. Praed. factus postea Meldensis Episcopus non in totum probabat doctrinam sodalis sui Thomae Aquinat. Farentur id ipsi Bibliothecarii Ord. T. I. p. 586. De nullo tamen ejus contra Thomam Scripto mentionem faciunt. Nec magis Caveus, Oudinus, Fabricius, alii, quos consului. Interim dicti Bibliothecarii agentes p. 587, de alio Socio suo Durando, de Aureliaco praecedentis Nepote, et inde dicto Durandello, ajunt hunc contra illum tanquam Thomae Corruptorem strinxisse calamus, adferunt que Scripti Titulum: Correctori-

Denis Codd. Theol. V. II. P. II.

um Corruptorii. Confirmat id Antonius Florent. ejusd. Ord. in Summa Hist. T. III. Tit. 23. c. 11. §. 2. Oportet igitur Durandum iis, quae in Thoma carpit, imposuisse Titulum Correctorii, quem impugnator ejus Durandellus mutavit in Corruptorium, et ita Corruptorii Correctorium scripsit, cuius duos Codices citant supra memorati Bibliothecarii. At vero, ut jam innui, nihil de sic dicto Durandi Corruptorio, confilione, an, quod nullum nossent Exemplar, incertum. Quare en illud in nostro Codice. Initium est: Questione XII. Articulo 5. querens (Thomas) utrum diuina essentia videatur ab intellectu creato per aliquam similitudinem medium &c. — Ista porro videntur nobis falsa &c. Confer hoc cum initio Durandelli, quod adferunt Bibliothecarii: Sciendum est igitur prima parte summae Quaest. XII. querit Thomas, utrum essentia divina videatur ab intellectu creato per aliquam similitudinem &c. Vides, hoc dirigi contra Exemplaris nostri initium. Exemplar ergo nostrum est Durandi Correctorium, quod Durandello adversario Corruptorium adpellare placuit, et ejus Correctorium scribere. Porrigitur vero Correctorium istud, vel, si mavis, Corruptorium per primam Partem Summae, per primam secundae, ad cuius calcem minuto charactere additur: in secunda parte summe nec regardatur, per tertiam, per Questiones de anima, de Virtutibus, et de Quodlibet, quibus omnibus per-

K

strictis

1263

C O D I C E S

1264

strictis additur in calce a *Thomae et Durandelli* adsecla: *Explicit Corruptorium.*

IV. fol. 220. ἀνεπιγραφως, sed e praevio Codici Elencho Opusculum de uniformitate forme. Est illud in edit. *Rom. supracit.* T. XVII. n. XLV. minuto charactere impressum, ideoque dubium, quod etiam silentium Autorum a Bibliothecariis p. 339. adductorum confirmat, inscriptum ibi: *De Pluralitate Formarum*, et incipiens: *Quoniam sanctum est honore ueritatem pre ceteris amicis, ut dicit philosophus in primo Eth. &c.* Interim aut *Thomae* fit, aut non fit, quamvis illud *Petrus de Bergomo* in *Tabula* sua titulo *de unitate vel Pluritate Formarum Thomae* adtribuat, tacere certe non debo, paene dimidium ejus in Editis deesse, adesse vero in nostro Codice. Nam ubi Edita definunt: *ne propter multitudinem autoritatum fastidium lectori generetur, progreditur Noster: et accedo ad tertiam viam* (secundam praemiserat) *principale propositi ostensuram. Tertia via etiam sumitur ex rei unitate nisi enim substantia generabilis esset simpliciter una, si ad eius essentiam pertinarent plures forme &c.* et sic ultra 11. columnas procedit dissertatio, dum in haec verba terminetur: *que est forma et actus primus et exemplar dei. Cui sit gloria in secula. Amen.*

V. fol. 226. Biga Quaestiorum. Prior incipit: *Dicit augustinus, quod ad hoc profunt suffragia mortuis, ut tolerabilius sit eorum*

*dampnacio. Diuersimode intelligitur a doctribus magistris. Prepositius enim dixit, quod propter hoc verbum suffragia profunt ualde malis in inferno dampnatis. sed non ad liberacionem &c. Rejicitur haec opinio, uti aliae *Cantoris Parisien.* (Petri) *Stephani* (Langtoni) *Cantuari.* et (Guil.) *Altisiodorensis*, et putatur catholicam habere rationem, quod, si Damnatus causa fuit, ut bonum fieret per alium, tocies decrescit uermis, quocies bonum illud multiplicatur, et quod ad hoc solum prodest dampnatis ecclesie suffragium. Praemittit vero Autor, temporibus suis (Sec. 14.) in doctrina florentes theologos omnes istas quaestiones abhorre. Altera Quaestio: *Utrum peccatum mortale sit ad uxorem propriam menstruatam accedere?* deciditur negative.*

VI. fol. 227. *Dissertatio Epistolaris* hujus initii: *Reuerendo patri Fratri Petro dei gratia archidiacono corinth. frater Robertus cantuarien. sacerdos indignus. quicquid sibi salutis gracie et honoris. Nuper mihi scripsistis quod uenerabilis pater Dominus S. parisienensis episcopus vobis significauit quod ego de consensu omnium magistrorum oxoniens. tam regencium quam non regencium articulos condemnauerim quosdam in grammaticalibus, quosdam in logicalibus, quosdam in naturalibus. et in epistola uestra plures inseruistis de naturalibus fauorem exhibentes in pluribus factis nostro. In aliis autem uobis apparuit mirabile factum esse tanquam dampnati essent articuli*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1536

1265

D O G M A T I C I.

1266

*culi non dampnandi. Hoc igitur vestre paternitati notifico, quod fa-
da dampnacio non fuit, qualis esse solebat heresum expressarum, sed fuit prohibicio in scolis determinan-
do, legendo uel aliter dogmatizan-
do talia afferendi &c. Interim vel-
le se pro VI. illis Articulis, quos
Petrus ille non damnandos puta-
bat, respondere; id quod et exequitur. Ad annum haec 1276.
pertinent, quo Robertus Kilmar-
by e Praed. Ord. ad Sedem Can-
tuarien. evestus ineptias et cavil-
los sophisticos in Oxoniensi Aca-
demia invalescentes reprimendos
censuit, id, quod eodem tempore
in Parisina Stephanus Templerius
Ep. agitabat. Eorum Elenchum
nos jam alibi indicavimus, et An-
tonius a Wood refert in Hist. U-
niv. Oxon. pp. 125. et 27. et in
Codicibus ms. Angliae pluries oc-
currit, ut videre est apud Biblio-
thecarios O. P. T. I. p. 379. in
Roberto, e quibus elicio etiam
lapsum Librarii nostri, qui pro
Petro Archidiac. Corinth. scribere
debebat Guilelmum de Morbecka
Archiep. Corinthiensem pariter ex
O. P. adsumtum. Non viderunt
Apologiam nostram Bibliotheca-
ri illi, cupidi scire, quomodo
censuram suam tuitus fuerit *Kil-
marbaeus* contra *Morbeckanum*;
per eam enim latus doctrinae *Aqui-
natis* peti rebantur, nec abs re, nam
non nisi successu temporis in ipsa
Dominicana Familia doctrina illa
in universum praevaluit. An *Mor-
beckani* Epistola extet, nescio. No-
vit illam, ut videtur, *Guil. Ocka-
mus* O. M. ita enim de *Roberto**

Dialogor. L. II. c. 24. Dicunt
quidam, quod damnatio sua teme-
raria existebat, eo, quod verita-
tes, ut dicunt, condemnavit, unde
et quidam alias Archiepiscopus ip-
sum de dicta damnatione acriter re-
probendit scribens eidem epistolam,
in qua manifeste afferuit, quod ve-
ritates damnauerat. Extrema Apo-
logiae nostrae sunt: et ideo si comi-
taretur pertinacia, esset tanquam
erronea reprobanda.

VII. fol. 231. Tractatus Philo-
sophicotheologicus in calce dictus
*Fratri Thome de Gradibus in
Formis*, verum tamen Thome ab alia
manu rescriptum est, neque inter
Thomae Aquinatis Opuscula quid-
quam sic inscriptum reperitur. In-
gressus est ejusmodi: *Dixisti do-
mine ihesu christe dei uirtus et dei
sapientia: Qui elucidant me uitam
eternam habebunt. Sed quomodo e-
lucidari queris tu qui uera lux es?
An secundum hoc elucidari diceris,
quod mentibus hominum illucescias.
propter quod et non elucidari dici
potes cum mentibus nostris occulta-
ris?* Atque hinc ad propositum
descendendo concludit Autor Pro-
oemium: *amore ueritatis inductus
contra gradum formarum disposui-
mus quendam tractatum componere
— ipsum in capitula distinguentes.*
Horum igitur Pars I. continet 9.
Pars II. 13. Pars III. 7. Tota
controversia in eo est, an in quo-
libet Composito ponenda sit una for-
ma substantialis, an vero plures,
quae quamvis, ut ait Noster, di-
recte non pertineat ad fidem catho-
licam, multa tamen inde argui
possunt ad Christi passionem, ad
existen-

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 1536

1267

C O D I C E S

1268

existentiam ejus in sepulcro et in Sacramento. Subtiliter igitur ex Aristotelis principiis stabilita opinione sua concludit: *Nos ergo adherentes fidei orthodoxe et modo humano uolentes philosophari secundum ea que tradidimus probabiliter incidentes secundum modum intelligentie nobis a deo concessae ostendimus, quod non conuenit ponere plures formas.* In quo finem imponimus huic libro quem intitulari volumus contra gradus et pluritates formarum. *Laus ergo sit ipsi christo &c.* L. I. c. 1. loquitur Autor de hiis que tradidimus de statu hominum egrotorum. Quid igitur, si Guilelmus de Morbecka sit, de quo supra meminimus, qui que varia Medica de Graeco verit, ut habes in Scriptt. Ord. T. I. p. 390. idque eo magis, quod sub rescripto, ut dixi, Thomae nomine, manifeste litera G. adpareat.

DLXII.

R. 645 Codex membraneus lat. Sec. XV. Folior. 55. 8. sat nitide perscriptus et a. 1721. Bibliothecae Palatinae cum aliis hoc Vol. relatibus traditus a Thoma M. Alfano O. Praed. inscribitur: *Opus D. Thomae Aquinatis De Effentijs, in calce vero Liber de Effentia effentiarum, quem ideo Codicibus Theologicis adnumerare visum est, quod ab Effentia divina tractationem orditur; hinc enim ad Physica, ad Effentiam corporum supercelestium, elementorum, mineralium, plantarum, animalium et accidentium digreditur. Licet ve-*

ro mihi brevem esse per Quetifum et Echardum, qui T. I. p. 344. luculentis rationibus euni ab Thoma adjudicant, quas ibi vide. Init ille: *Magnifico principi ac Illustrissimo domino suo N. primogenito regis ierusalem et Sicilie — Cum prima causa et summa ex altitudine sapientie sue &c.* Pro N. in Codice Coislin. invenerunt Bibliothecarii praedicti Roberto, nempe Caroli II. Claudi filio, qui biennio post mortem Thomae natu fuit. In loco, quem illi excerpunt, fabuloſo de *Libro Abelis* nobis fol. 17. p. 2. rectius legitur *Hermes*, quam *Hermogenes*; *Hermeti* enim Theurgorum et Alchimistarum Vulgus ejusmodi stupenda tribuebat. Addam duobus illorum Locis excerptis tertium, nobis fol. 18. *Narravit mibi etiam quidam, quod fecerit ymaginem de statno, secundum quod in dicto (Abelis) libro precipitur, Luna existente sub 2do fatie aquarij non retrograda: et scripsit nomen domini sive Intelligentie lune, et fecit illa que erant necessaria ad ymaginem, secundum quod ibi precipitur, et volens deridere puellas cuiusdam opidi, posuit dictam ymaginem in aqua et fonte sub aqua illius opidi, et omnes urcei et vasā, que tangebant aquam, frangebantur. An haec ab Thoma Aquinate expectes?*

DLXIII.

Codex membraneus lat. Sec. R. 3356 XIV. Folior. 93. 8. maj. parte priori per duas columnas minutissime,